

REPUBLIKA

ROK XVI

ŁÓDŹ, ŚRODA, 24-go SIERPNI 1938 ROKU.

CENA NUMERU 15 GROSZY

№ 231

WĘGRY UZYSKAŁY PRAWO DO ZBROJEŃ

Nowa sytuacja w basenie naddunajskim. — Doniosłe uchwały konferencji w Bled

U boku Niemiec, czy pojednanie z Małą Ententą?

Białogród, 23 sierpnia.

(PAT) Dziś po południu ogłoszono komunikat oficjalny o przebiegu obrad rady Małej Ententy w Bled.

Komunikat wyraża zadowolenie z powodu zawarcia układu w Salonikach między Bułgarią i ententą bałkańską, stwierdzając, iż układ ten jest wyrazem konsolidacji na Bałkanach i przyczynił się do dzieła powszechnego pokoju.

Rokowania, prowadzone od roku z Węgrami — stwierdza dalej komunikat — pozwoliły osiągnąć porozumienie w sprawie wzajemnego wyrzeczenia się wszelkiego uciekania się do siły pomiędzy Węgrami a państwami Małej Ententy oraz do uznania ze strony państw Małej Ententy

RÓWNOUPRAWNIENIA WĘGIER W DZIEDZINIE ZBROJEŃ.

Co się dotyczy **STANOWISKA WOBEC LIGI NARODÓW,**

komunikat stwierdza, iż rada Małej Ententy zdaje sobie całkowicie sprawę, że w sytuacji obecnej Liga Narodów nie może odpowiadać całkowicie zadaniom, jakie jej były powierzone przez twórców paktu. Mała Ententa współpracować będzie z Ligą Narodów w granicach istniejących możliwości.

Bled, 23 sierpnia.

(PAT) Konferencja stałej rady Małej Ententy, trwająca o dzień dłużej, niż to było przewidziane, zakończyła się dziś. Załatwienie zasadniczych punktów porządku dziennego nastąpiło dość znacznie trudności, ze względu na rozbieżność interesów Czechosłowacji oraz Jugosławii i Rumunii.

O ile sprawy jugosłowiańsko-węgierskie i rumuńsko-węgierskie zostały definitywnie uregulowane, szereg spraw węgiersko-czechosłowackich z zaga-

Wyroki śmierci w Sowietach

Ryga, 23 sierpnia.

(PAT) Specjalny korespondent „Uusi Suomi” donosi z Moskwy o nowej serii wyroków śmierci w Sowietach.

W Stal nadzie (Azja środkowa) skazano na śmierć 13 ludzi oskarżonych o sabotaż na plantacjach bawełny.

W mieście Troick na Syberii skazano na śmierć dwie nauczycielki oskarżone o przyczynienie się do śmierci 15 dzieci powierzonych ich opiece w obozie wakacyjnym. Nauczycielki te nie powiadomiły rzekomo w porę odnośnych władz o wybuchu epidemii cholery w obozie.

Zjazd Z.N.P.

Warszawa, 23 sierpnia.

Tegoroczny zjazd walny Związku Nauczycielstwa Polskiego, który odbędzie się w dniach od 27 do 29 bm. będzie w lwiej części poświęcony omówieniu zagadnień zawodowych oraz przedstawieniu stanowiska ZNP, wobec aktualnych zagadnień społeczno-państwowych.

daleniami mniejszościowymi na czele, wymagać będzie dalszych rokowań.

Budapeszt, 23 sierpnia.

(PAT) Komunikat oficjalny o zakończeniu konferencji państw Małej Ententy w Bled wywołał w tutejszych kołach politycznych duże zainteresowanie. Decyzje państw M. Ententy ocenia się tu jako pewny zwrot w ich dotychczasowym nieustępliwym wobec Węgier stanowisku.

Uznanie równouprawnienia zbrojeń Węgier przez państwa M. Ententy przyjęto to spokojnie i z rezerwą jako uznanie prawa, które z natury rzeczy każdemu państwu, a więc i Węgom przysługuje.

Jeśli chodzi o zawarcie dwustronnych porozumień między Węgrami i państwami Małej Ententy, zależy to wyłącznie od ustosunkowania się tych państw do ich mniejszości węgierskich.

Zdaniem tutejszych kół politycznych, **JEST RZECZĄ MAŁO PRAWDOPODOBNA, ABY WĘGRY ZAWARŁY TAKIE POROZUMIENIE Z CZECHOSŁOWACJĄ, DOPÓKI WEWNĘTRZNE SPRAWY TEGO PAŃSTWA NIE BĘDĄ UREGULOWANE.**

Należy to mianowicie od tego, czy mniejszość węgierska w Czechosłowacji otrzyma należne jej prawa w takich samych granicach jak Niemcy sudeccy.

Regent Horthy w Niemczech

Berlin usiłuje wciągnąć Węgry

w orbitę swych interesów na terenie Europy południowo-wschodniej

Berlin, 23 sierpnia.

(PAT) Niemieckie koła kompetentne zaprzeczają stanowczo pogłoskom, jakoby podczas pobytu regenta Horthy'ego w Niemczech było przewidywane zawarcie układu politycznego lub wojakowego, lub nawet gospodarczego.

Znaczenie tej wizyty polega, zdaniem kół niemieckich, na fakcie, że Węgry należycie oceniły zmianę, jaka zaszła po przyłączeniu się Austrii do Rzeszy w układzie Europy Środkowej i zrozumiły, jakie płynące dla Węgier mogą korzyści przez ściślejszą współpracę z Rzeszą, dla której państwa naddunajskie i południowo-wschodnie stanowią naturalny obszar zainteresowania.

Wizyta ta pociągnie, zdaniem tych kół, zacieśnienie się współpracy Węgier

z Rzeszą, współpracy, która podyktowana jest ewolucją stosunków i tym samym nie potrzebuje być określana sztywnymi paragrafami układów.

Zacieśnienie więzów Węgier z Rzeszą pociągnie, zdaniem tych kół, za sobą i pewną zmianę w układzie stosunków Europy południowo-wschodniej, która też docenia już znaczenie Rzeszy w tej części Europy.

Z konkretniejszych tematów, jakie mogą być poruszone podczas wizyty Horthy'ego, koła obserwatorów zagranicznych wymieniają sprawę równouprawnienia Węgier w dziedzinie zbrojeń, a ze spraw wewnętrznych Węgier kwestię restauracji monarchii. Przystąpienie Węgier do ściślejszej współpracy z Niemcami wyklucza, zdaniem niemiec-

kich kół politycznych, raz na zawsze możliwość restauracji dynastii Habsburgów na Węgrzech.

Kilonia, 23 sierpnia.

(PAT) Regent Węgier Horthy i kanclerz Hitler, po przepłynięciu statkiem „Grille” kanału Kłoińskiego, przesiedlił przy służbie Brunsbüttel na statek „Patria”, na którym znajdowała się małżonka regenta Horthy'ego oraz wielu wybitnych gości węgierskich i niemieckich.

W godzinach popołudniowych statek „Patria” przybył na wyspę Helgoland. Regent Horthy wraz z małżonką i towarzyszącymi mu osobami zwiedził urządzenia portowe oraz był obecny na popisach tanecznych miejscowej ludności.

Powódź w Małopolsce

Na kilku odcinkach przerwana została komunikacja kolejowa

Kraków, 23 sierpnia.

(PAT) Padające od dwóch dni w województwie krakowskim deszcze, szczególnie obfite w rejonie górskim, spowodowały znaczny przybór wód w rzekach, potokach i strumieniach górskich. Deszcze padają w dalszym ciągu, skutkiem czego

RZĘKI NADAL WZBIERAJĄ.

Na skutek nagłego wylewu Skawy i jej dopływów nastąpiło uszkodzenie szeregu dróg powiatowych. M. in.

PRZERWANA ZOSTAŁA KOMUNIKACJA NA DRODZE POWIATOWEJ ZEMBRZYCE—WIERTOWICE W BUDZOWIE.

Na drodze Badoń — Sucha w Świnnej, na drodze Wadowice — Zator w Rudkach i na drodze Tomice — Brzeźnica w Witanowicach. Silnie zagrożone są przyczółki mostowe w Zambrzykach i Budzowie.

Woda na rzece Rabie i jej dopływach podniosła się o 64 cm. ponad stan alarmowy i wystąpiła w kilku punktach z

brzegów, zalewając przybrzeżne pola i łąki.

Droga objazdowa Myślenice — Pcim została przerwana, wobec czego ruch na tej drodze został wstrzymany i skierowany na drogę państwową nr. 13.

KOMUNIKACJA KOLEJOWA PRZERWANA ZOSTAŁA NA TRZECH ODCINKACH: Nowy Targ — Czarny Dunajec, gdzie woda zalała drogę do wysokości 60 cm., unieruchamiając dojazd do mostu, na odcinku Krościenko — Nowy Sącz, na terenie Tylmanowej woda zalała drogę. Na odcinku Poronin — Bukowina komunikacja została również wskutek wylewu przerwana.

Na terenie powiatu gorlickiego woda zalała w dwóch miejscowościach drogi wojewódzkie na odcinku Ropa — Wysowa, komunikacja kołowa **ZOSTAŁA ZUPEŁNIE PRZERWANA.** Kilka domów w Bieczu, Ropicy polskiej i Libuszy zostało zalanych. **LUDNOŚĆ EWAKUOWANO.**

W powiecie gorlickim deszcz przestał padać od kilku godzin, tak, że o ile nie nastąpią dalsze opady, sytuacja nie ulegnie pogorszeniu.

Konferencja na Zamku

z udziałem Marsz. Smigłego-Rydzę, prem. Składkowskiego i wiceprem. Kwiatkowskiego

Warszawa, 23 sierpnia.

(PAT) Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął w dniu dzisiejszym ministra poczty i telegrafów inż. E. Kalińskiego oraz J. E. muncjusza apostołskiego Cortesi w towarzystwie p. o. dyrektora protokołu dyplomatycznego A. Łubieńskiego.

Warszawa, 23 sierpnia.

(PAT) Pan Prezydent R. P. przyjął dziś w obecności p. Marszałka Smigłego Rydzę, prezesa rady ministrów, gen. Stawoja - Składkowskiego i wicepremiera inż. E. Kwiatkowskiego, którzy referowali o bieżących pracach rządu.

Kurier Handlowo-Przemysłowy

„REPUBLIKA“ z dnia 24 sierpnia 1938 r.

O jednolitość orzecznictwa podatkowego

W praktyce naszej skarbowości przez długi czas pokutował pogląd, że ustalenia dokonane przez władzę podatkową przy wymiarze podatku przemysłowego od obrotu nie wiążą władzy przy wymiarze podatku dochodowego. Tak więc było możliwe i bardzo częste, że przy wymiarze podatku przemysłowego obrót ustalony był na kwotę X, następnie zaś, gdy przy wymiarze podatku dochodowego przy ustalaniu dochodu za podstawę przyjmowano obrót, ustalano ten sam obrót na kwotę X.

Nie wdając się w analityczne rozważania prawnicze na temat słuszności takiego stanowiska, stwierdzić należy, iż w umysłach zainteresowanych stanowisko to nie mogło znaleźć wytłumaczenia.

Należy z całym uznaniem powitać fakt, iż w jednym z niedawno opublikowanych wyroków Najwyższy Trybunał Administracyjny ustalił regułę, że „podstawna w zasadzie istnieje łączność między podstawą wymiaru dla podatku przemysłowego, a podstawą dla wymiaru podatku dochodowego, jeśli podstawa ta opiera się na tych samych elementach pochodzących z tego samego okresu czasu”. Najwyższy Trybunał akcentuje przy tej okazji, iż ta reguła powinna być tym bardziej miarodajna pod rządami ordynacji podatkowej skoro w myśl jej przepisów te same władze orzekają o wymiarach obu podatków, mając obowiązek kierowania się co do jednego i drugiego podatku tą samą zasadą prawdy materialnej.

Dodajmy, że przytoczoną przez nas regułę, ustaloną wyrokiem Trybunału, Ministerstwo Skarbu okólnikiem z 31 maja b. r. podało władzom do stosowania, co prawda akcentując, że z użycia słów „w zasadzie” wynika, że Najwyższy Trybunał Administracyjny dopuszcza jednak wyjątki od reguły postawionej w omawianym wyroku. Ministerstwo uważa, że taki wyjątek zachodzi w szczególności, gdy władza wymiarowa nie wykorzystala będącego do jej dyspozycji konkretnego materiału dowodowego przy wymiarze podatku od obrotu. Oczywiście, taka interpretacja osłabia w pewnym stopniu znaczenie reguły ustalonej przez Najwyższy Trybunał.

Jeden z ostatnich wyroków, również ogłoszony okólnikiem Ministerstwa Skarbu z 31 maja b. r., rozstrzyga kwestię pokrewną, a mianowicie co do mocy wiążącej dla władz skarbowych ustalenia podstaw wymiarowych podatku, dokonane przez sądy. Niestety, Trybunał w omawianym zakresie nie uznał reguły jednolitości orzecznictwa. W konkretnym wypadku sąd karny ustalając za dany rok operacyjny dochód płatnika na kwotę X, uwolnił go od zarzutu zatajenia dochodu przez przedłożenie nierzetelnych ksiąg. Następnie władza skarbową za ten sam okres ustaliła dochód w kwocie wyższej, Y, a Najwyższy Trybunał skargę płatnika na tym oparł oddalił.

Produkcja papieru w Polsce wzrasta

Według danych związku papierni polskich, produkcja papieru w pierwszym półroczu r. b. wyniosła przeszło 99.864 tony, co w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego stanowi wzrost o blisko 1,5 proc.

Ceny papieru na rynku wewnętrznym od dłuższego czasu utrzymują się na poziomie niezmiennym, natomiast eksport uległ spadkowi ze względu na niskie ceny tego artykułu na rynkach zagranicznych.

Ożywienie obrotów na rynku galanteryjnym w Łodzi

W ostatnim tygodniu zanotowano na łódzki rynku galanteryjnym wyjątkowe ożywienie obrotów. Producenci galanteryjni w Łodzi w ciągu ostatnich dwóch dni sprzedawali więcej towaru, aniżeli w ciągu ostatnich dwóch miesięcy. Do Łodzi przyjechało wielu kupców prowincjonalnych, zwłaszcza z Pomorza, Kresów Wschodnich i Małopolski. Tranzakcje na rynku odbywały się pomiędzy producentami łódzkimi a hurtownikami.

Największym stosunkowo popytem cieszyły się, jak dotychczas towary wełniane, następnie pończochy, rękawiczki i swetry.

Ceny artykułów galanteryjnych zimowych stabilizowały się na dotychczasowym poziomie. Tranzakcje były przeważnie kredytowe, aczkolwiek zanotowano również w niektórych działach galanterii poważniejszy wpływ gotówkowy.

Kredytowy charakter ostatnich tranzakcji spowodowany został tym, że tranzakcje w ciągu tygodnia ubiegłego, zawierane były pomiędzy firmami łódzkimi a największymi odbiorcami którzy korzystają z większych kredytów.

Zamiast kilkumiesięcznego okresu sezonu, obecnie na rynku galanteryjnym zanotowano kilkudniowe wypady kupców prowincjonalnych, którzy gremialnie przybywają do Łodzi. W ciągu tych

kilku dni zaopatrują się oni w towar już na cały ewentualny sezon. Wypady te mają niejednokrotnie ujemne konsekwencje gospodarcze, jeżeli się zważy, że firmy łódzkie bardzo często nie są przygotowane i nie mają dostatecznej ilości towarów.

Bardzo też często na skutek tych wypadów ceny artykułów galanteryjnych w Łodzi ulegają bardzo silnym wahaniom.

Pomimo wyżej wymienionych objawów, na rynku galanteryjnym w Łodzi panuje ostatnio nastrój optymistyczny.

Producenci oraz hurtownicy twierdzą, że obecny sezon zimowy zapowiada się zupełnie dobrze. O ile pogody dopiszą, to znaczy, o ile nastąpi szybkie ochłodzenie, obroty na rynku powinny być duże.

Na składach zarówno hurtowników, jak i detalistów niema żadnych zeszłorocznych pozostałości towarowych, co oczywiście winno wpłynąć na zwiększone znaczenie zakupy ze strony dotychczasowych odbiorców. Obok rozwijającego się sezonu w dziale wełnianej galanterii, nastąpiło również pewne ożywienie w dziale produkcji galanterii metalowej, która w dniach ostatnich przystąpiła do intensywniejszej znacznie fabrykacji. Wyplacalność klienteli w branży galanteryjnej jest ostatnio dobra.

Delegacja handlowa U.S.A. opuszcza Wiedeń przenosząc się do Bukaresztu

Na skutek zarządzenia departamentu handlu U. S. A., zastępstwo handlowe U.S.A. na południowo-wschodnią Europę przeniesione zostanie w najbliższych dniach z dotychczasowej siedziby w Wiedniu — do Bukaresztu.

W rumuńskich kołach przemysłowo-handlowych przywiązują do tego faktu nadzieję wzmocnienia stosunków handlowych z U.S.A., zwłaszcza, że przed kilku tygodniami powołane zostało w New-Yorku oficjalne zastępstwo handlowe Rumunii.

Trudności eksportowe Białegostoku na rynki Bliskiego i Dalekiego Wschodu

Dotychczasowymi głównymi krajami odbiorczymi wyrobów białostockiego przemysłu włókienniczego były państwa Bliskiego i Dalekiego Wschodu. To też trwająca już od roku wojna japońsko-chińska wpłynęła bardzo niekorzystnie na eksport włókienniczy Białegostoku. Ustały bowiem prawie całkowicie obroty handlowe z Chinami oraz Mandzurią i to zarówno na skutek działań wojennych, jak i ze względu na zastrzeżoną reglamentację towarową ze strony Japonii. Podobnie nie są pomyślne horoskopy co do eksportu do krajów Bliskiego Wschodu.

W Indiach Brytyjskich przemysł białostocki musi walczyć z bardzo silną

konkurencją włoską, która niskimi cenami podbija stopniowo ten rynek, wypierając towary białostockie. Niepewne też są losy dalszego eksportu do Syrii na skutek niekorzystnej sytuacji ekonomicznej i niepewnych stosunków politycznych w tym kraju.

Zainteresowanie wyrobami białostockimi ze strony Palestyny, jakie nastąpiło na początku sezonu, osłabło całkowicie w ostatnich tygodniach, do czego przyczyniły się w głównej mierze panujące tam rozruchy.

Jedynie na terenie Kolumbii i Iraku nastąpiło pewne ożywienie w zakresie koców i pleców. Szczególnie zaznaczył się popyt na koce droższe.

Wielkie zakłady przemysłowe będą etapami usuwane z Paryża

Paryż, 23 sierpnia. W związku z zarządzeniami obronno-gospodarczymi, o jakich już donosiliśmy mamy do zanotowania nową akcję, która z natury rzeczy znajduje się w samych początkach, a jest ściśle związana z przygotowaniami gospodarczymi na wypadek wojny.

Wielkie Zakłady Przemysłowe jak n. p. fabryki samochodów oraz przedsiębiorstwa metalurgiczne itd. z zasady budowały swoje zakłady główne, jak również i pomocnicze na jednym miejscu. Zakłady te w miarę możliwości będą teraz decentralizowane, ażeby ewen-

tualne ataki aeroplanów bombowych nie mogły zniszczyć wszystkich działów danego przedsiębiorstwa.

Dalej przeprowadza się badania czy byłoby możliwym zakłady o wyjątkowym znaczeniu dla obrony państwa, mieszczące się w Paryżu przesiedlić do wnętrza kraju. Przesiedlenie takie zależy bowiem również od dostatecznej ilości robotników.

O ile uda się rozwiązać zagadnienie robocizny, oraz o ile próby techniczne przeprowadzenia przesiedlenia dadzą pozytywne wyniki, należy się liczyć z przyspieszeniem tej akcji.

Nieście pomoc najbiedniejszym

Kontyngenty importowe w Holandii

Na okres roczny, licząc od 1 sierpnia roku bież., został przedłużony system kontyngentowania przywozu do Holandii białyny oraz obrusów, serwat i innej białyny stołowej i pościelowej. — Ograniczenia przywozu stosują się do wszystkich krajów. Dla białyny stołowej i pościelowej wysokość kontyngentu wynosi 40 proc. przeciętnej ilości importu rocznego za okres 1929/1930/1931; dla innej białyny 20 proc. przeciętnej ilości importu rocznego za okres — 1931/1932. Kontyngenty traktowe przyznane poszczególnym państwom pozostały bez zmiany.

Rokowania handlowe z Turcją rozpoczną się we wrześniu

W związku z wygaśnięciem w lipcu r. b. układu kontyngentowego z Turcją, prowadzone były częściowo w Ankarze przez Ambasadę R.P., a częściowo w Warszawie rokowania handlowe z rządem tureckim w sprawie rewizji i przedłużenia na dalszy rok układu kontyngentowego. Ostatnio układy te uległy pewnej przerwie i w pierwszych dniach września należy oczekiwać ich wznowienia.

Polska wywozi do Turcji przeważnie artykuły przemysłowe, jak bibułka papierosowa, chemikalia, biel cynkowa, wyroby hutnicze, żarówki, tkaniny bawełniane i naczynia emalowane. Turcja przywozi do Polski głównie artykuły rolnicze, jak orzechy, rodzynki, figi, tytoń, garbniki, nasiona sezamów, bawełnę itd.

W ostatnich latach obrót handlowy z Turcją układał się dla nas niekorzystnie, gdyż mieliśmy bilans ujemny, jakkolwiek suma wzajemnych obrotów dość poważnie wzrosła.

Zaostrzenie kontroli dewizowej na Litwie

Jak donosi prasa litewska, rząd litewski postanowił rozszerzyć znacznie zakres działalności komisji dewizowej. Wszystkie długi wobec obokrajowców będą musiały być zarejestrowane. Obowiązkowej rejestracji podlegać mają również wszelkie dochody cudzoziemców, pochodzące z posiadanych przez nich nieruchomości na Litwie. Obywatele litewscy będą zobowiązani podać dochody, pochodzące z nieruchomości, znajdujących się zagranicą. Ani waluty obecne, ani nieruchomości zagraniczne, zarejestrowane w Banku Litewskim, nie będą mogły być sprzedawane bez pozwolenia komisji dewizowej. Natomiast ograniczenia, dotyczące operacji walutami zagranicznymi, zostały zniesione.

Podatki płatne we wrześniu

Jak nas informuje Izba Skarbowa w Łodzi, w miesiącu wrześniu r. b. przypada termin płatności następujących podatków:

dnia 7 września rb. przypada ostateczny termin wpłacenia potrąconego pracownikom podatku dochodowego od uposażeń służbowych, emerytur, rent i wynagrodzeń za najemną pracę, wypłaconych przez służbowców w poprzednim miesiącu;

dnia 15 września rb. przypada termin II-ej raty zryczałtowanego podatku przemysłowego za rok 1938, oraz podatek dochodowy za 1938 r. płatny przez osoby, które otrzymały nakazy do dnia 16 sierpnia rb.;

dnia 25 września rb. przypada termin ostateczny płatności zaliczki miesięcznej na poczet podatku przemysłowego od obrotu.

Ponadto płatne są zaległości odroczone lub rozłożone na raty z terminem płatności w tym miesiącu, oraz podatki na które płatnicy otrzymali nakazy płatnicze z terminem płatności również w miesiącu wrześniu rb.

